

Україна
Донецький окружний адміністративний суд
У Х В А Л А
про залишення позовної заяви без руху

31 грудня 2021 р.

Справа №200/19187/21

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Суддя Донецького окружного адміністративного суду Толстолицька М.М., розглянувши адміністративний позов Никонової Тетяни Вікторівни (адреса: 84205, Донецька область, м. Дружківка, вул. Космонавтів, буд. 4, кв. 57) до Головного управління ДПС у Донецькій області (код ЄДРПОУ 44070187, 87515, Донецька область, м. Маріуполь, вул. Італійська, 59) про скасування вимоги про сплату боргу (недоїмки), -

В С Т А Н О В И В :

Никонова Тетяна Вікторівна звернулася до Донецького окружного адміністративного суду з позовом до Головного управління ДПС у Донецькій області, в якому просить суд:

визнати протиправними та скасувати вимоги ГУ ДФС у Донецькій області про сплату боргу (недоїмки) від 12 лютого 2018 року №Ф-359-17-У на суму 2112,00 грн.; від 07 травня 2018 року №Ф-359-17-У на суму 2457,18 грн.; від 07 серпня 2018 року №Ф-359-17-У на суму 2457,18 грн.; від 10 жовтня 2018 року №Ф-359-17-У на суму 2457,18 грн.

зобов'язати ГУ ДПС у Донецькій області виключити з інформаційної бази АІС «Податковий блок» запис щодо наявності боргу (недоїмки) ФОП Никонова Т.В. у сумі 9180,49 грн.

Крім того, в позовній заяві позивач просить суд визнати причини пропуску строків звернення Никонової Т.В. поважними, поновити Никоновій Т.В. строк звернення до суду з вказаним позовом.

В обґрунтування вказаного клопотання позивач зазначила, що оскаржувані вимоги про сплату боргу (недоїмки) вона отримала лише 16 грудня 2021 року від Дружківського міського ВДВС. Крім того зазначила, що вимогу від 10.10.2018 року №Ф-359-17-У позивач не отримувала, а в рекомендованому повідомленні про вручення поштового відправлення, у графі про особисте отримання написано прізвище позивача, що зроблено невідомою особою, особистий підпис позивача відсутній.

Розглянувши вказану заяву суд зазначає наступне.

За змістом частини 1 статті 122 КАС України, позов може бути подано в межах строку звернення до адміністративного суду, встановленого цим Кодексом або іншими законами.

Згідно з абзацом 1 ч. 2 ст.122 КАС України для звернення до адміністративного суду за захистом прав, свобод та інтересів особи встановлюється шестимісячний строк, який, якщо не встановлено інше, обчислюється з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатись про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.

Згідно з абз. 1 ч. 4 ст. 122 КАС України, якщо законом передбачена можливість досудового порядку вирішення спору і позивач скористався цим порядком, або законом визначена обов'язковість досудового порядку вирішення спору, то для звернення до адміністративного суду встановлюється тримісячний строк, який обчислюється з дня вручення позивачу рішення за результатами розгляду його скарги на рішення, дії або бездіяльність суб'єкта владних повноважень. Якщо рішення за результатами розгляду скарги

позивача на рішення, дії або бездіяльність суб'єкта владних повноважень не було прийнято та (або) вручено суб'єктом владних повноважень позивачу у строки, встановлені законом, то для звернення до адміністративного суду встановлюється шестимісячний строк, який обчислюється з дня звернення позивача до суб'єкта владних повноважень із відповідною скаргою на рішення, дії або бездіяльність суб'єкта владних повноважень.

Закон № 2464-VI є нормативно-правовим актом, який визначає правові та організаційні засади забезпечення збору та обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, умови та порядок його нарахування і сплати та повноваження органу, що здійснює його збір та ведення обліку.

Дія Закону № 2464-VI поширюється на відносини, що виникають під час провадження діяльності, пов'язаної із збором та веденням обліку єдиного внеску. Дія інших нормативно-правових актів може поширюватися на зазначені відносини лише у випадках, передбачених цим Законом, або в частині, що не суперечить цьому Закону (частина перша статті 2 цього Закону).

Згідно з абзацами четвертим - шостим частини четвертої статті 25 Закону № 2464-VI платник єдиного внеску зобов'язаний протягом десяти календарних днів з дня надходження вимоги про сплату недоїмки сплатити суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею. У разі незгоди з розрахунком суми недоїмки платник єдиного внеску узгоджує її з органом доходів і зборів шляхом оскарження вимоги про сплату єдиного внеску в адміністративному або судовому порядку. Скарга на вимогу про сплату єдиного внеску подається до органу доходів і зборів вищого рівня у письмовій формі протягом десяти календарних днів, що настають за днем отримання платником єдиного внеску вимоги про сплату єдиного внеску, з повідомленням про це органу доходів і зборів, який прийняв вимогу про сплату єдиного внеску.

Порядок узгодження сум недоїмки з єдиного внеску встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику (абзац восьмий частини четвертої статті 25 Закону № 2464-VI).

Відповідно до абзаців дев'ятого - десятого частини четвертої статті 25 Закону № 2464-VI у разі якщо згоди з органом доходів і зборів не досягнуто, платник єдиного внеску зобов'язаний сплатити суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею протягом десяти календарних днів з дня надходження рішення відповідного органу доходів і зборів або оскаржити вимогу до органу доходів і зборів вищого рівня чи в судовому порядку. У разі якщо платник єдиного внеску протягом десяти календарних днів з дня надходження вимоги не сплатив зазначені у вимозі суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею, не узгодив вимогу з органом доходів і зборів, не оскаржив вимогу в судовому порядку або не сплатив узгоджену суму недоїмки протягом десяти календарних днів з дня надходження узгодженої вимоги, орган доходів і зборів надсилає в порядку, встановленому законом, до підрозділу державної виконавчої служби вимогу про сплату недоїмки.

Згідно зі статтею 5 Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від 14 січня 1998 року № 16/98-ВР загальнообов'язкове державне соціальне страхування громадян України здійснюється, зокрема, за принципами: законодавчого визначення умов і порядку здійснення загальнообов'язкового державного соціального страхування; державних гарантій реалізації застрахованими громадянами своїх прав. У статті 2 цього Закону вказано, що законодавство України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування складається з цих Основ та прийнятих відповідно до них законів, інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування. Відповідно до статті 12 цього Закону спори, що виникають із правовідносин за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, вирішуються в судовому порядку, якщо законом не встановлено досудовий порядок їх розгляду.

У преамбулі Закону № 2464-VI йдеться про те, що цей акт визначає правові та

організаційні засади забезпечення збору та обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, умови та порядок його нарахування і сплати та повноваження органу, що здійснює його збір та ведення обліку.

Наведене означає, що закон про загальнообов'язкове державне соціальне страхування може, зокрема, встановлювати особливості адміністративної процедури досудового врегулювання спорів, але не може регламентувати порядок судового оскарження з порушенням гарантій платника єдиного внеску.

Аналіз частини четвертої статті 25 Закону № 2464-VI свідчить про те, що в разі незгоди з розрахунком суми недоїмки платник єдиного внеску узгоджує її з органом доходів і зборів шляхом оскарження вимоги про сплату єдиного внеску в адміністративному або судовому порядку.

Наступні абзаци цієї статті регламентують адміністративну процедуру досудового врегулювання спорів: порядок і строки подання скарги на вимогу про сплату єдиного внеску до органу доходів і зборів, особливості розгляду такої скарги та прийняття відповідного рішення.

Закон № 2464-VI не визначив детального та послідовного алгоритму дій платника податків у разі незадоволення результатами досудового оскарження та, як наслідок, не визначив строків звернення до суду в такому випадку.

Частина четверта статті 25 Закону містить юридичні норми, викладені в такій редакції на момент виникнення спірних правовідносин, щодо наслідків процедури досудового оскарження:

«У разі якщо згоди з органом доходів і зборів не досягнуто, платник єдиного внеску зобов'язаний сплатити суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею протягом десяти календарних днів з дня надходження рішення відповідного органу доходів і зборів або оскаржити вимогу до органу доходів і зборів вищого рівня чи в судовому порядку.»;

«У разі якщо платник єдиного внеску протягом десяти календарних днів з дня надходження вимоги не сплатив зазначені у вимозі суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею, не узгодив вимогу з органом доходів і зборів, не оскаржив вимогу в судовому порядку або не сплатив узгоджену суму недоїмки протягом десяти календарних днів з дня надходження узгодженої вимоги, орган доходів і зборів надсилає в порядку, встановленому законом, до підрозділу державної виконавчої служби вимогу про сплату недоїмки.».

Зазначені норми регулюють питання, пов'язані з установами порядку оскарження вимоги про сплату єдиного внеску, між якими суб'єктами, з яким змістом спірних правовідносин щодо досудового врегулювання спорів, у які строки та що можна вимагати, коли та які настають наслідки при невиконанні положень закону про порядок досудового оскарження спірної вимоги, у яких межах права й обов'язки можуть бути здійснені, порядок виконавчого провадження. Тому такі норми є матеріально-правовими, що встановлюють права й обов'язки платників щодо сплати єдиного внеску, недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею.

До норм «платник єдиного внеску зобов'язаний ... сплатити суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею протягом десяти календарних днів з дня надходження рішення відповідного органу доходів і зборів або оскаржити вимогу ... в судовому порядку» і «якщо платник єдиного внеску ... не оскаржив вимогу в судовому порядку ... протягом десяти календарних днів з дня надходження узгодженої вимоги, орган доходів і зборів надсилає в порядку, встановленому законом, до підрозділу державної виконавчої служби вимогу про сплату недоїмки» у їхньому системному взаємозв'язку не підлягає застосуванню розширювальне тлумачення. За своїм лексико-стилістичним змістом ці норми сутнісно врегульовують саме та лише альтернативне право платника єдиного внеску на оскарження вимоги в судовому порядку та кореспондуючі повноваження органу доходів і зборів направити до відповідного підрозділу державної виконавчої служби вимогу про сплату

недоїмки, якщо платник єдиного внеску, зокрема, не сплатив суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею та не оскаржив вимогу протягом 10 днів.

Закон № 2464-VI не передбачає застосування обмежувального (присічного) строку в 10 днів для судового оскарження та/або послідовного застосування цього ж 10-денного строку двічі поспіль у разі незадоволення скарги, поданої в адміністративному порядку.

Строк, протягом якого особа може звернутися до суду після застосування процедури досудового оскарження вимоги контролюючого органу про сплату єдиного внеску, визначений частиною четвертою статті 122 КАС України.

Указана норма є процесуальною, регулює процесуальний порядок захисту судом порушеного або оскаржуваного суб'єктивного права і створює оптимальні умови для досягнення юридично визначеного результату.

Наведене свідчить про відсутність колізії між нормами статті 25 Закону № 2464-VI та частини четвертої статті 122 КАС України. Колізія виникає, коли на регулювання одних фактичних обставин (суспільних відносин) претендують як мінімум дві правові норми, які регулюють одні й ті самі суспільні відносини по-різному. Водночас кожна галузь права обов'язково має свій власний самостійний предмет правового регулювання, тобто коло суспільних відносин, урегульованих нормами відповідної галузі права. Норми різних галузей права не можуть перебувати в колізії, оскільки вони регулюють різні сторони одних і тих самих суспільних відносин.

Критерієм для виокремлення правових систем з переважанням юридичного процесу є пріоритетність у правовому регулюванні процесуальних правил, які передують появі норм матеріального права. Можна допускати відступ від правила застосування тієї норми, яка закріплена у відповідній галузі, і обирати норму іншого акта у випадках, коли вона покращує правове положення суб'єктів.

У практиці, зокрема, адміністративного судочинства застосовується загальний принцип *in dubio pro tributario* (пріоритет з найбільш сприятливим для особи тлумаченням норми права): у разі якщо норма закону або іншого нормативного акта, виданого на основі закону, або якщо норми різних законів або нормативних актів дозволяють неоднозначне або множинне тлумачення прав та обов'язків особи у її взаємовідносинах з державою (в особі відповідних суб'єктів владних повноважень), тлумачення такого закону здійснюється на користь особи (суб'єкта приватного права).

Принцип преюдиції правомірності поведінки з найбільш сприятливим для особи тлумаченням відповідної норми права узгоджується з наведеним у статті 5 Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування принципом загальнообов'язкового державного соціального страхування щодо державних гарантій реалізації застрахованими громадянами своїх прав.

Отже, платник єдиного внеску для захисту своїх законних прав, свобод і законних інтересів відповідно до принципу *in dubio pro tributario* має право на звернення до суду з позовом про оскарження вимоги у межах гарантованого процесуальним законом строку, встановленого статтею 122 КАС України, а не статтею 25 Закону № 2464-VI.

Аналогічна правова позиція викладена у Постанові Верховного суду України від 25.02.2021 року по справі № 200/580/3469/19.

Відповідно до частини 2 статті 122 Кодексу адміністративного судочинства України, для звернення до адміністративного суду за захистом прав, свобод та інтересів особи встановлюється шестимісячний строк, який, якщо не встановлено інше, обчислюється з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.

ЄСПЛ у рішенні у справі «Белле проти Франції» («*Bellet v. France*») зазначив, що право на доступ до суду повинно бути «практичним та ефективним», а не «теоретичним чи ілюзорним» (заява № 23805/94, параграф 36). У справі «Зубак проти Хорватії» ЄСПЛ, розглядаючи загальні принципи щодо доступу до судів вищої інстанції та обмеження *ratione*

valoris (компетенція з огляду на цінність), зробив висновок, що стаття 6 Конвенції не зобов'язує Договірні держави створювати апеляційні чи касаційні суди, проте якщо такі суди існують, необхідно дотримуватись гарантій, визначених у статті 6, наприклад, у тій частині, в якій вона гарантує учасникам судового процесу ефективне право на доступ до суду.

Відповідно до частини 6 статті 161 Кодексу у разі пропуску строку звернення до адміністративного суду позивач зобов'язаний додати до позову заяву про поновлення цього строку та докази поважності причин його пропуску.

Отже, Кодекс адміністративного судочинства України чітко визначає, що строк звернення до суду з позовом обчислюється з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів. Поновлення пропущеного процесуального строку можливо лише в разі наявності поважних причин його пропуску, підтверджених документально (частина 1 статті 121, частина 6 статті 161 Кодексу).

Зі змісту спірних правовідносин, встановлено, що спірні вимога про сплату боргу (недоїмки) від 12 лютого 2018 року №Ф-359-17-У; від 07 травня 2018 року №Ф-359-17-У; від 07 серпня 2018 року №Ф-359-17-У; від 10 жовтня 2018 року №Ф-359-17-У прийняті у 2018 році, та про що позивач повинна була дізнатись ще у 2018 році, проте позивач звернулась до суду 22 грудня 2021 року, тобто після спливу встановленого законом строку звернення позивачем до суду за захистом своїх прав, свобод та інтересів.

Щодо тверджень позивача відносно того, що ГУ ДПС не надано доказів наявності у врученому відправленні саме податкової вимоги, суд зазначає, що відповідно п.4 Розділу VI Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженої Наказом Міністерства фінансів України 20.04.2015 № 449, вимога про сплату боргу (недоїмки) вважається належним чином надісланою (врученою), якщо вона надіслана на адресу (місцезнаходження юридичної особи або його відокремленого підрозділу, місце проживання або останнього відомого місця перебування фізичної особи) платника єдиного внеску рекомендованим листом з повідомленням про вручення або особисто вручена платнику єдиного внеску або його законному чи уповноваженому представникові, що й було зроблено відповідачем. Вимоги, щодо надсилання поштового відправлення з описом вкладення, норми наведеної вище інструкції не містять.

Стосовно того, що на рекомендованому повідомлено проставлено підпис, який не належить позивачці, суд зазначає, що форма рекомендованого повідомлення передбачає проставлення підпису не отримувача, а працівника об'єкта поштового зв'язку, який засвідчує факт вручення відправлення адресату.

За загальним правилом, правомірність дій служби поштового зв'язку, за наявності таких доказів, презюмується.

Обґрунтовані підстави для сумніву в діях співробітників органу поштового зв'язку відсутні.

А тому, рекомендоване повідомлення про вручення позивачці поштового відправлення з індексним номером 8420576390455 суд вважає належним доказом отримання позивачем вимоги про сплату боргу (недоїмки) від 10.10.2018 №Ф-359-17-У.

З огляду на викладене, суд приходить висновку, що зазначені позивачем у заяві про поновлення строку обставини є не поважними, отже відсутні підстави для задоволення заяви про поновлення строку.

Відповідно до ч. 1 ст. 123 Кодексу адміністративного судочинства України у разі подання особою позову після закінчення строків, установлених законом, без заяви про поновлення пропущеного строку звернення до адміністративного суду, або якщо підстави, вказані нею у заяві, визнані судом неповажними, позов залишається без руху. При цьому протягом десяти днів з дня вручення ухвали особа має право звернутися до суду з заявою про поновлення строку звернення до адміністративного суду або вказати інші підстави для поновлення строку.

В зв'язку з вищенаведеним, суд вважає, що позивачем не дотримані вимоги ст.ст. 160, 161 Кодексу адміністративного судочинства України.

Відповідно до ч. 1 ст. 169 КАС України, суддя, встановивши, що позовну заяву подано без додержання вимог, встановлених статтями 160, 161 цього Кодексу, протягом п'яти днів з дня подання позовної заяви постановляє ухвалу про залишення позовної заяви без руху.

За таких обставин, позовна заява підлягає залишенню без руху з наданням строку для усунення недоліків, шляхом надання суду вмотивованого клопотання про поновлення строків звернення до суду з даним адміністративним позовом та доказів поважності причин його пропуску.

На підставі викладеного, керуючись статтями 160, 161, 169, 171, 256, 295 Кодексу адміністративного судочинства України, суд –

У Х В А Л И В:

Заяву Никонової Тетяни Вікторівни про поновлення строку – залишити без задоволення.

Позовну заяву Никонової Тетяни Вікторівни до Головного управління ДПС у Донецькій області про скасування вимоги про сплату боргу (недоїмки)- залишити без руху.

Встановити позивачу строк для усунення недоліків позовної заяви – 10 (десять) днів з дня отримання копії ухвали про залишення позовної заяви без руху.

Роз'яснити позивачу, що у випадку не усунення недоліків позовної заяви у встановлений судом строк позовну заяву і додані до неї документи будуть повернуті позивачу без розгляду.

Повернення позовної заяви не позбавляє позивача права повторного звернення до суду в порядку, встановленому законом.

Копію ухвали надіслати особі, яка подала позовну заяву.

Ухвала набирає законної сили з моменту її підписання суддею.

Суддя

М.М. Толстолицька

*306*5144181*1*2*